

LUBICA ŠTEFANIKOVÁ

KROKY

VYDALO MEA2000 s. z.

© Všetky autorské práva sú vyhradené

ISBN 978-80-560-0217-9

Ľubica Štefaniková

KROKY

Grafická a technická spolupráca: Špacír Stanislav, Szekeres František
Franko Štefan

Edícia: Mladá Éra Autorov nového tisícročia - / MEA 2000 o. z. /

© Autorské práva vyhradené

ISBN 978-80-560-0217-9

VENOVANIE

Tento príbeh by nevznikol, keby ma môj manžel nepodporoval počas písania. Preto túto knihu venujem jemu.

Niektoré postavy v danom období naozaj žili, ale akákoľvek podobnosť so skutočnosťou je len náhoda. Ale mohlo sa to stať, kto vie ...

Možno sa ten príbeh aj stal, lebo som ho písala tak, ako by mi ho niekto diktoval. Asi pri mne stál niekto, kto v tom čase žil a ten príbeh mi jednoducho pošepkal.

Lubica Adamová Štefaniková

OBSAH

Kapitola I.....	4
Kapitola II.	18
Kapitola III.	29
Kapitola IV.....	41
Kapitola V.	64
Kapitola VI.....	73
Kapitola VII.....	81
Kapitola VIII.	97
Kapitola IX.....	108
Kapitola X.	118
Kapitola XI.....	138
Kapitola XII.....	148
Kapitola XIII.	162
Kapitola XIV.	174
Kapitola XV.	184
Kapitola XVI.....	195

Kapitola I.

Rakúsko Uhorsko, začiatok 19. storočia, Prešporok,
Palác Esterháziovcov

„Si hotová, môžeme ísť?“

„Áno strýko, môžeme. A Pavol Anton?“

„Vieš, že on s nami nikdy nechodí. Už je tam, odišiel pred
pol hodinou.“ - smutne si vzdychol Miklós Esterházi.

„Tak poďme.“ - povedala Anna Octavia a obaja odišli
do plesovej sály.

Počas cesty mlčali. Odchádzali do inej časti ich paláca,
kde sa konal ples. Na tomto bále mala Anna Octavia
spievať pred vyberaným publikom a dokonca v
prítomnosti panovníka Františka I. a jeho rodiny.
Anna Octavia bola mladé dvadsaťročné dievča.

Dlhé vlasy mala tentoraz upravené do nádherného účesu v barokovom štýle. Vo svetlých, jasne plavých vlasoch mala vpletené rôzne ozdoby, malé ružičky a perly vo farbe šiat. Šaty boli svetlo fialovej farby, jednoduché, ale v tom bolo ich čaro. Syn ich vybral spolu s otcom, ale Octavia to nevedela. Výstrih bol odvážny, ale zakrýval ho krásny šperk. Octavia tvrdohlavo odmietala prijať rodinný klenot, ale obaja muži vytrvalo naliehali, aby si ho vzala. Nakoniec súhlasila. Mladý muž pozrel na ňu zvláštnym pohľadom. A potom jej ho doslova vnútil. Pozeral na otca, ale ten mlčal. Jeho oči súhlasili a zdalo sa mu, že v nich videl radosť z toho, že konečne sa našla žena, ktorá ich bude nosiť s patričnou hrdosťou príslovečnou ich rodu. Bol to starý rodinný šperk, nosili ho vydaté ženy Esterháziocov. Len zvýraznil krásu jej modrých očí. Nevidela pohľad Pavla Antona, lebo stál za jej chrbtom a pripínal zvláštny kus drahého kovu, v ktorom boli zasadené ametysty. Na ruku jej potom dal náramok a na prst navliekol prsteň. Vystrúhal úsmev, ktorý bol podobný viac grimase a rýchlo odišiel.

Otec syna chápal. Také šperky pripíname svojim milovaným ženám, manželkám, snúbeniciam a nie nevlastným sestrám. Mlčal, videl synov pohľad.

O krátku chvíľu vošli do siene, kde sa konala slávnosť. Na tento bál sa ešte dlhé roky spomínalo ako na výnimočný a zvláštny. Ved' aj bol. Nielen tým, že bol veľkolepý, bol na ňom sám monarcha, ale aj tým, že zmenil životy ľudí.

Troch určite.

Bolo tam plno hostí, ktorí sa výborne zabávali. Keď vošli dnu, mnoho očí uprelo pohľad na vchádzajúci pár hostiteľov. Mladá žena a starší muž. Starý gróf sa usmieval, jeho dávny sen sa splní. Cítil sa šťastný a ten pocit ho naplňal spokojnosťou. Jeho chránenka vystúpi na verejnosti a to nie hocijakej. Prítomnosť panovníka zaručovala úspech, stačilo už len vystúpenie hlavnej hrdinky. Už spievala aj pred panovníkom na malom súkromnom vystúpení v Shonbrune, dokonca riaditeľ divadla vo Viedni chcel, aby sa stala ich primadonou. Anna Octavia to už nechcela. Zo začiatku snívala

o tom, že v budúcnosti sa stane herečkou a bude slávna a úspešná. Po incidente, z ktorého jej pomohol vlastne Pavol Anton, vytrvalo odmietala všetky ponuky na hlavné úlohy. Bola začínajúcou herečkou, ponúkli jej rolu v hre, ktorá bola u publika dosť obľúbená. Lenže bývalá hlavná predstaviteľka robila intrigy, znepríjemňovala jej život kde sa dalo a ona to už nemohla vydržať. Ešte dobre, že znenazdajky prišiel jej nevlastný brat a našiel ju ako plače. Keď mu medzi vzlykmi vysvetlila čo sa stalo, tak jej zbalil veci, zobral ju za ruku a odviedol domov. Vysvetlil jej, že to v takom svete takto chodí, je to samozrejmé a veľmi sa čudoval, že ona so svojou povahou chce byť herečkou. Zo začiatku sa na neho hnevala, ale potom mu dala za pravdu. Ona nevedela robiť ani intrigy, bola dôverčivá a úprimná a tam jej to bolo skôr na škodu, ako na osoh. Nakoniec mu bola za jeho pomoc vdáčná. Vedť ju vlastne zachránil pred mnohými problémami a ušetril jej veľa sĺz a sklamaní. Poďakovala sa, ale on len s chladným

úsmevom pokýval hlavou a odišiel preč. Zaliali ju slzy od nepochopenia. Myslela si, že ju v tom bude podporovať aj on, ale zmýlila sa. Potom už od neho nikdy nič nechcela a vyhýbala sa mu. Ich vzťahy ochladli, stýkali sa čo najmenej. Niekedy len raz do týždňa pri nedeľňajšom obede. Tých spoločných obedov počas sviatkov bolo veľmi málo. Medzi ňou a Pavlom bol zvláštny vzťah. Na verejnosti boli brat a sestra, nevlastný brat a sestra. Ale v skutočnosti nebol medzi nimi žiadny príbuzenský vzťah. Často sa pýtal otca, kto vlastne Anna Octavia je, ale on vytrvalo mlčal. Povedal, že raz príde čas a všetko sa obaja dozvedia.

Prešlo veľa času a všetko zostávalo po starom. Pavol chodil stále viac a viac zamračený, zdržiaval sa doma čo najkratšie. Chodil sa domov len najesť, vyspať sa a preobliecť. Všetok čas trávil s kamarátmi pochybnej povesti. Pili a zabávali sa s dievčatami, ktoré spoločnosť v tom čase považovala za neslušné. Z armády odišiel na vlastnú žiadosť s odôvodením, že sa musí venovať správe

rodinného majetku. Otec chorľavel a potreboval pomoc. Bola to pravda len do toho bodu, že otec chorľavel. Inak Pavol neurobil nič, aby otcovi pomohol.

Ešteže tu bola Anna Octavia, ktorá strýkovi pomáhala aj so správou majetku. Nedľaleko Prešporku mali statok, ktorý mali všetci radi a často tam chodili. Mikláš jej vysvetlil princípy hospodárenia a potom ona dohliadala na účtovné knihy. Viackrát upozornila strýka na chyby, ktorých sa dopúšťal správca Kern. Správca počítal s tým, že majiteľ je starý a chorý a syna to nezaujíma.

Nepočítal však s jednou osobu a to s Annou Octaviou.

Ona viackrát prišla na jeho zlodejstvo a Mikláš ho nevyhodil len preto, lebo mal dobré srdce. Správca to mladej žene nevedel prepáčiť. Sliedil za ňou, keď bola na statku a viackrát sa ju snažil zviest' alebo jej ublížiť.

Anna Octavia mala šťastie, Kern jej neurobil nič, aj keď často krát veľa nechýbalo. Potichu striehol na svoju príležitosť a prisahal jej pomstu. Na chvíľu sa stiahol, lebo si všimol pohľady mladého muža ako na neho

hrozivo zazerá. Možno niečo tušil a tak sa náš milý správca chvíľu radšej hral na dobrého správcu, aby sa na všetko zabudlo.

Anna Octavia sledovala ľudí v sále. Bolo tu plno hostí. Všetko vyberaná šľachta, dvorania, ministri a rodina panovníka. A ona bude pred nimi vystupovať, bude spievať. Mala trému, bola celá drevená, lebo to bolo zaväzujúce. Nechcela urobiť hanbu svojmu opatrovníkovi. Videla na ňom, ako mu na tom záleží, hoci nahlas jej nepovedal nič. Mikláš Esterházi chcel vidieť úspech svojej chránenky, ak už jeho syn o nič nestál. Veľmi ho zarmucovalo, že jeho syn, jediný dedič, odišiel z armády a žije taký prázdny život.

Pavol Anton sa opíjal skoro každý deň, vláčil sa s kamarátmi kade tade, vracal sa domov nad ránom a spal celé doobeda, niekedy až do večera a potom zase odchádzal za priateľmi bohviekde. Aj jeho priateľ z detstva, Michal Ziči sa s ním rozišiel pre tých jeho pochybných kamarátov.

Michal sa oženil s Alžbetou Pálfyovou a žili v Prešporku, v starom rodinnom sídle Ziči. Jeho rodičia žili natrvalo v zahraničí, sestra sa vydala a odišla do Pruska. Tak si so svojou mladou ženou užívali rodinné šťastie osamote. Za Octaviou prišiel muž, ktorý mal na starosti chod celého plesu. Povedal, že prišiel čas na vystúpenie. Miklós jej urobil krížik na čelo, trochu ju popľul, zaželel šťastie. A povedal, aby nemala trému.

Odišla a postavila sa ku klavíru. V miestnosti ešte chvíľu šumelo, ale na pokyn intendanta sa ľudia pomaly upokojovali. Miestnosťou sa ozval zvuk klavíra. Ľudia stíchli a čakali. Muž za klavírom dal pokyn mladej žene a ona začala spievať. Prítomní ani nedýchali. Bola to ľúbostná pieseň ženy. Ženy, ktorá spieva svojmu milému. Pavol zo začiatku chodil pomedzi hostí, bol veľmi dobrým hosťiteľom. Každému povedal pár slov, usmial sa na nich a išiel k ďalšej skupinke. Mnoho matiek si začalo robiť nádeje. A nielen matiek. Niekoľko dievčenských srdiečok sa zachvelo pri pohľade do jeho modrých očí.

Ale boli to všetko len slová hostiteľa, nič viac. Jeho srdce aj tak nebolo voľné ...

Potom si Pavol Anton všimol otca a svoju nevlastnú sestru a pomaly prichádzal k nim. Keď prišiel a chcel niečo povedať, Anna Octavia odišla ku klavíru.

Zatváril sa prekvapene, ale ostal stáť pri otcovi. Ten sa na neho usmial a pohľad opäť uprel na mladú ženu.

Keď spievala, bola očarujúca. Jej výraz bol zasnený, oči žiarili zvláštnym svetlom. Spievala o láske. Bola to ľudová pieseň a Octavia sa rozhodla, že ju zaspieva

v pôvodnom jazyku národa spod Tatier a Váhu, v slovenčine. V tých časoch to bolo nezvyčajné a veľmi odvážne. Ona sa tým nedala odradiť. Jej sa tá pieseň v origináli veľmi páčila a rozhodla sa riskovať.

Pavol sa mračil a bol nazlostený ako vždy. Ani vlastne sám nevedel, na čo je stále nahnevaný. Pred hosťami starostlivo skrýval svoje skutočné pocity. Octavia mala nádherný hlas, tak sa započúval do toho nádherného zastretého hlasu svojej nevlastnej sestry a do piesne, ktorú spievala.

Červené jablčko vo vrecku mám,
koho rada vidím, tomu ho dám.

A ja ťa Janičko najviac milujem,
ja ti to jablčko z lásky darujem.

Krájajte mi mamko drobný šalát,
lebo ja nemôžem v noci spávať.

Len malú chvíľočku, na svitaní,
keď milý zanechá milovaní.

Pozerala na neho. Cítil jej pohľad a zrazu si uvedomil, že
to spieva jemu. On to takto cítil. Chcel to takto vnímať.

Veľmi to chcel. Jeho srdce sa zachvelo a ten cit, ktorý sa
snažil vypudíť zo svojho vnútra znova vyplával na povrch
a s dračou silou ho schytil do mocných pazúrov. Dychu sa
mu nedostávalo, kolená sa mu triasli, zbledol. Zaťal päsťe,
nehýbal sa z miesta, lebo nohy ho odmietli počúvať. Chcel
zutekať, nemohol však. Len tam stál a stál a počúval hlas
krásnej mladej ženy a vedel, že je stratený. Láska, ktorú sa
snažil zahlušiť neustálym opíjaním vyšla znova na povrch.
Nedala sa vrátiť späť,

odmietala poslúchať hlas rozumu a jemu zostávalo už len jediné. Získať milované srdce, alebo sa navždy utopiť v žiali.

Otec mimovoľne pozrel na syna a videl, aký je Pavol bledý, stojí ako socha, uprene sa díva na Annu Octaviu. Nevníma nikoho a nič okolo seba. Usmial sa. Podarilo sa, hovoril si. Už si myslel, že jeho syn na Annu Octaviu zabudol, ale videl na synovej tvári pravý opak. Dávno vedel, že Pavol Annu Octaviu miluje ako muž. Sklamalo ho, že sa vôbec k Octavii takto nesprával. Nevedel vlastne prečo. Osud zdá sa dal Pavlovi druhú šancu, aby získal srdce milovanej ženy. Mladý muž ešte nič nevedel, ale jeho otec to cítil. Musí syna presvedčiť, aby o Anninu lásku bojoval, lebo inak ju stratí navždy. Podarí sa získať synovi srdce mladej ženy?

Anna Octavia dospievala a ešte pár sekúnd sa dívala do Pavlových očí. Dva páry očí sa stretli na tých pár krátkych chvíľ. Oči už vedeli, srdcia ešte nie ...

Niekoľko šľachticov sa mračilo, lebo pieseň bola

zaspievaná v slovenčine. Tento, pre nich odporný jazyk, bol materinským jazykom malého národa, ktorý oni neznášali. Jedinou jeho úlohou bola práca na panskom a považoval sa za podradný. Hoci jeho piesne vyjadrovali veľa krásnych pocitov a túžob nielen po slobode, láska medzi mužom a ženou bola hlavnou témou skoro všetkých jeho piesní. Táto pieseň o nádhernom cite vyvolala veľkú búrku medzi malou hárstkou pánov z vyššej spoločnosti. Niektorí sa museli veľmi ovládať, aby mladú ženu neodviedli rovno od klavíra. Našťastie pár mužov si zachovalo chladnú hlavu a zabránili im v škandále, ktorý by okamžite nasledoval.

Osobný šarm a nádherný zastretý hlas mladej krásnej ženy urobili svoje. Sám panovník uznanlivo pokýval hlavou a očami ďakoval dievčine za zaujímavé spestrenie programu vychýreného bálu. Keď šľachta videla pohľad Františka I., tak zo začiatku nevedela, čo robiť.

Po krátkej chvíli páni rozhodli, že sa vlastne nič nestalo. Na tvárach mali výraz, ktorý vyjadroval ľahostajnosť. Ale bolo to len zdanie. Pozorný divák by videl, že to nie je pravda.

Mnohí z nich zatínali päste, škripali zubami, ale neodvážili sa zasiahnúť. Vedeli o dobrých vzťahoch grófa Esterháziho a Františka I., tak museli prežriť horkú slinu a byť ticho. Monarcha bol spokojný. Nevidel v piesni žiadnu provokáciu, tak sa nakoniec rozhodli, že nebudú robiť zbytočné problémy, ktoré by ohrozili ich budúcnosť a budúcnosť ich rodín. Je zbytočné zahrávať sa s postavením, veľakrát ťažko vybudovaným, pre jednu taľafatku, pre jednu obyčajnú pieseň chudobnej bedače. Ktovie, ako by zareagoval František I., ak by na bále vyvolali škandál len preto, že mladá žena spievala pieseň v pôvodnom jazyku.

Sama Anna Octavia nedala slúžke Márii pokoj dovtedy, kým ju tú pieseň nenaučila. Mária mala strach, čo ak ju počuje pán veľkomožný. Anna mala iný názor. Tá pieseň bola pre ňu nádherná. Vyjadrovala pocity, ktoré možno sama cítila, ani si to neuvedomovala. Krásnu speváčku potom obklopil dav niekoľkých nadšencov a ona sa stratila medzi nimi.

Prebral sa z toho čudného stavu a zachytil otcov pohľad.

Čakal v nich odmietnutie a výsmech, ale stretol sa s

chápavým pohľadom plným tepla a porozumenia.

„Pôjdeme do našich izieb. Octaviu privedie gróf Erdödy,

odovzdám mu odkaz. Nech si užije svoju hodinu slávy.

A my sa porozprávame. Pod', ideme.“

Pavlovi Antonovi ovisli plecia, zosmutnel, ale odišiel

s otcom do ich druhého mestského domu.